

بررسی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و

نوسان قیمت سهام بانک

محمد رضا مشهدی تفرشی^۱، آذر مسلمی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۱/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۲۴

چکیده

امروزه مسئولیت اجتماعی به عنوان ابزاری راهبردی در راستای رشد و توسعه و جلب نظر سرمایه‌گذاران و جامعه نقش بسیار مهمی ایفا میکند و بانکهای تجاری موفق هستند که در بازار رقابت با سایرین از مسئولیت اجتماعی در جهت کاهش نوسانات قیمت سهام، به بهترین شیوه استفاده نمایند. یکی از این ابزارها پرداخت مالیات است که این پژوهش به دنبال بررسی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانک می‌باشد. در پژوهش حاضر کلیه بانکهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی سالهای ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۹ به عنوان جامعه آماری بررسی و از میان آنها ۱۵ بانک با توجه به ویژگیهای پژوهش انتخاب شده است. در این پژوهش برای آزمون فرضیه‌ها از رگرسیون خطی و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار Eviews استفاده شده است. نتایج نشان داد که بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری ارتباط معناداری وجود دارد و همچنین مالیات پرداختی اثر تعدیل‌گری بر ارتباط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام دارد. بنابراین، افشای اطلاعات عملکرد مسئولیت اجتماعی، باعث کاهش نوسانات قیمت سهام می‌شود. **کلمات کلیدی:** نوسانات قیمت سهام، مسئولیت اجتماعی، مالیات، بانک.

۱. دانشجوی دکتری حسابداری، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمین، ایران، (نویسنده مسئول) (mmt2048@yahoo.com)
۲. استادیار، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمین، ایران، (azar.moslemi.kh@gmail.com)

۱- مقدمه

بانکها و مؤسسات مالی در سالهای اخیر با توجه به گستردگی دامنه فعالیتهای اجتماعی و زیست محیطی خود، نقشی بسزایی در تشویق و ایجاد انگیزه برای مشتریان خود در راستای کاهش اثرات سوء اجتماعی و زیست محیطی حوزه فعالیتهای خود دارند؛ همچنین از آنجا که مهمترین عامل اثرگذاری بر ارتقای سطح اعتماد و اطمینان مشتریان به نظام بانکی منوط به رعایت اصول اخلاقی از سوی این مجموعه است؛ بانکها بر عملکرد کسب و کارهای تحت حمایت خود از طریق کنترل جریان سرمایه، وام دهی، تامین مالی پروژه ها و سیاستها و اقدامات بیمه‌ای، نظارت و کنترل دارند. از این رو بانکها می‌توانند از طریق نظارت بر اجرای فعالیتهای اجتماعی و زیست محیطی در بنگاهها، آنها را مجبور به پاسخگویی در خصوص مسئولیت اجتماعی و زیست محیطی در کسب و کار خود نماید (سعادت نیا و همکاران، ۱۳۹۹). سرمایه‌گذاران به دلیل حاکمیت، شفافیت در مدیریت و آگاهی اجتماعی بیشتر به سوی شرکتهایی که سیاست‌های مسئولیت پذیری اجتماعی را اتخاذ می‌کنند، تمایل دارند. مسئولیت اجتماعی و نوسانات قیمت سهام دو موضوع حیاتی پس از بحران مالی جهانی به دلیل سقوط بسیاری از شرکتهای بزرگ، است. این سقوط به دلیل مقررات زدایی، تقلب در حسابداری، ضعف در روشهای حاکمیتی و سهل‌انگاری مدیران در نظارت بر سازمان رخ داد که سبب بروز آسیبهای مالی و اعتباری برای شرکتهای شد و در نهایت به سقوط قیمت سهام آنان ختم شد. علاوه بر این، مسئولیت اجتماعی و مالیات دارای ویژگی مشترک هستند که نتیجه آن رفاه جامعه از طریق مشارکت در فعالیتهای اجتماعی و زیست محیطی است. ویژگیها مطابق با نظریه ذینفعان و نظریه مشروعیت است. نظریه ذینفعان^۱، رفاه جامعه‌ای را که بانک در آن فعالیت میکند را در نظر می‌گیرد و بر توسعه رفاه در جامعه تأکید می‌کند (فریمن و دیمیتریف^۲، ۲۰۱۷). همچنین مطابق نظریه مشروعیت^۳ یک شرکت

1. Stakeholder Theory

2. Freeman & Dmytriiev

3. Legitimacy Theory

تداوم نخواهد داشت، مگر اینکه ارزشهای منطبق با ارزشهای اجتماعی در سطح کلان قرار گرفته باشد. بنابر این نظریه مشروعیت بر رفتار شرکتها برای انجام مسئولیت‌های اجتماعی و زیست‌محیطی در قبال جامعه جهت دستیابی به اهداف سازمان از طریق جلب اعتماد ذینفعان و محافظت از خود در شرایط ناپایدار را توضیح می‌دهد. مسئولیت اجتماعی ممکن است بدهیهای مالیاتی بانکها را کاهش دهد که می‌تواند ارزش سهام بانکها را بهبود بخشد. با این حال، هزینه پرداخت مسئولیت اجتماعی از صندوق سهامداران و سرمایه‌گذاران تامین می‌شود و هزینه‌هایی که سهامداران در قبال مسئولیت اجتماعی متحمل می‌شوند، ممکن است سبب نگرانی آنان در مورد چنین فعالیت‌هایی شود. مطالعات قبلی ارتباط مثبتی بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و ریسک نوسان سهام بانک پیدا کرده‌اند، نتایج مطالعات نشان داد که اولویت‌بندی بیش از حد در سرمایه‌گذاری مسئولیت اجتماعی ممکن است رقابت شرکتها را کاهش دهد و هزینه‌های آنان را افزایش دهد، که منجر به زیان شرکتها و از دست دادن سهامداران و در نتیجه افزایش نوسان سهام شرکت شود (تاسنیا و همکاران¹، ۲۰۲۰). از سوی دیگر نقش درآمدهای مالیاتی در بسیاری از کشورها بسیار حائز اهمیت است و در مقایسه با سایر منابع از آثار نامطلوب اقتصادی به میزان قابل توجهی می‌کاهد و همچنین این منبع درآمدی به دلیل قابلیت کنترل، بر سایر منابع ناشی از اقتصاد داخلی ترجیح دارد (پورمقیم و همکاران، ۱۳۸۴). از طرفی شرایط اقتصادی کشورها ایجاب می‌کند بخش عمده‌ای از درآمدهای دولت از طریق مالیات تأمین شود؛ مسئولیت اجتماعی با هزینه‌های مالیاتی به طور مثبت ارتباط دارد، که سبب نوسان قیمت سهام شرکت شود. در نتیجه، بر اساس تئوری ذینفعان، این فرض وجود دارد که مالیات می‌تواند رابطه بین مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام را تعدیل کند و پرداخت مالیات توسط شرکتها سبب کاهش سودآوری آنها می‌شود، در نتیجه تولید، توسعه زیرساختها، اشتغالزایی، دستمزد کارکنان و پرداخت سود سهامداران را کاهش می‌دهد. همچنین تخلفات مالیاتی شرکتها می‌تواند بر قیمت سهام آنها

1. Tasnia et al

تأثیر بگذارند (تاسنیا و همکاران، ۲۰۲۰). بنابراین، هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانک است و با توجه به مطالب ارائه شده، سؤال اصلی پژوهش عبارتست از: نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانک چگونه است؟

۲- مبانی نظری

۲-۱- مسئولیت اجتماعی شرکت:

طی چندین دهه گذشته، مسئولیت اجتماعی از نظریه‌ای مهجور و اغلب حاشیه‌ای، به مفهومی پیچیده، چند وجهی و فراگیر مبدل شده است و با اهداف شرکت بزرگتری مانند اعتبار و مدیریت گروه‌های ذینفع پیوند خورده است (لی^۱، ۲۰۰۸). مفهوم "مسئولیت اجتماعی شرکتها" در زمره مفاهیم اخلاق کسب و کار مطرح است و به نقشی که شرکتها در حوزه اجتماعی برعهده دارند مربوط می‌شود. سازمانهای سرآمد به عنوان سازمانهایی پاسخگو، برای شفافیت و پاسخگویی به ذینفعان خود در قبال عملکردشان، روشی بسیار اخلاقی در پیش می‌گیرند. این سازمانها حساسیت و توجهی ویژه به پاسخگویی اجتماعی و حفظ ثبات زیست محیطی سازمان در حال و آینده دارند و این دیدگاه را ترویج می‌کنند. مسئولیت اجتماعی در ارزشهای این سازمانها بیان شده است. آنها از طریق مرادده باز با ذینفعان، انتظارات و مقررات محلی و جهانی را درک و رعایت کرده و از آن فراتر می‌روند (فغانی ماکرانی و همکاران، ۱۳۹۵). بر این اساس امروزه شرکتهایی که اصول مسئولیت اجتماعی را پذیرفته اند، اعتقاد دارند که موفق‌تر هستند (کوا و همکاران^۲، ۲۰۲۰). پیچیدگی عوامل و متغیرهای تأثیرگذار بر پدیده‌هایی که به نوعی به اجتماع باز می‌گردند ارائه تعریف واحدی از آنها را غیرممکن ساخته و مسئولیت اجتماعی نیز از این امر مستثنی نیست. بر اساس نظر تورکر^۳ (۲۰۰۹) مسئولیت پذیری اجتماعی، یک مفهوم در حال تکامل است

1. Lee
2. Kuo et al
3. Turker

_____ بررسی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و.....

به عنوان روشی است که شرکتها دغدغه‌های اجتماعی، محیطی و اقتصادی خود را در ارزشها، فرهنگها، تصمیمات، استراتژی و عملیات به گونه‌ای شفاف برای پاسخگویی یکپارچه کرده است و در نتیجه، رویه‌های بهتر برای شرکت، ایجاد رفاه و بهبود جامعه تدوین کنند. استوارت و سالمون، مسئولیت اجتماعی را چنین تعریف می‌کنند: شیوه‌ای از مدیریت که طبق آن، سازمانها فعالیت‌هایی را که اثر مثبتی بر جامعه و ترفیع کالاهای عمومی داشته باشد انجام می‌دهد. در واقع استوارت و سالمون خواهان حذف آثار منفی سازمان بر جامعه بوده و سعی داشتند تا بتوانند در نگرش و رفتار مصرف‌کنندگان تغییر ایجاد کنند (کاوسی و چاوه‌باشی، ۱۳۸۹). کمیسیون اروپایی (۲۰۰۲)، مسئولیت اجتماعی شرکتها را به عنوان مفهومی که از طریق آن تعامل اجتماعی و اهمیت محیطی در عملیات تجاری و تعاملشان با سهامداران مقایسه می‌شود، تعریف می‌کند (حیدری کرد زنگنه، نوروش و جعفری، ۱۳۹۶).

۲-۲- مسئولیت اجتماعی بانکها:

بانکها نقشی کلیدی در رونق اقتصادی هر کشور ایفا می‌کنند. امروزه بانکها با پیامدهای اجتماعی و محیطی سرمایه‌گذاری یکی از حساسترین بنگاههای اقتصادی در رابطه با مسئولیت پذیری اجتماعی محسوب می‌شوند. نقش بانک به عنوان تسهیل‌گر و محرک چرخ‌های اقتصاد و تجارت، به عنوان نهاد مولد ثروت و همچنین به عنوان تأمین‌کننده خدمات برای اجتماعات محلی، ملی و بین‌المللی حیاتی و غیر قابل انکار است. با توجه به مسئولیت عظیم بانکها در توسعه اقتصادی اجتماعات، چه در سطح ملی و چه در سطح بین‌المللی، مسئولیت اجتماعی بانکها در مقایسه با سایر بنگاههای فعال در عرصه صنعت و اقتصاد پرننگتر است و در عین حال تأثیر مستقیم بر عملکرد مسئولانه سایر بنگاهها دارد. اگرچه بانکها و بازارهای مالی در معرض نوسانات بازار هستند و با مشکلاتی از قبیل بدهیهای پرداخت نشده و مسائل مربوط به ساختار ترازنامه مواجهند، ولی بانکها موظفند با این مشکلات به صورت مسئولانه به مقابله بپردازند. به علاوه،

بانکها وظیفه دارند در قبال مشکلاتی که برای جامعه و شهروندان اجتماعی خود به وجود می‌آورند، پاسخگو باشند (سعادت نیا و همکاران، ۱۳۹۹).

۳-۲- مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام:

برخی از پژوهشگران بر این باورند که افشای مسئولیت اجتماعی منجر به عملکرد مالی بهتر شرکت و در نهایت منجر به ارزش بالاتر شرکت (جو و هارجوتو^۱، ۲۰۱۱)، پایداری سود (سپاسی و حسن زاده، ۱۳۹۵)، عدم تقارن اطلاعاتی کمتر (چو و همکاران^۲، ۲۰۱۳)، دسترسی آسانتر به منابع مالی (چنگ و همکاران^۳، ۲۰۱۴)، بهبود کارآیی سرمایه‌گذاری (فخاری و همکاران، ۱۳۹۵) و اثربخشی کنترل‌های داخلی شرکت (کیم^۴ و همکاران، ۲۰۱۷) می‌گردد (اسماعیل پور و همکاران، ۱۳۹۸). رابطه بین مسئولیت اجتماعی و نوسانات قیمت سهام را می‌توان با نظریه مشروعیت و نظریه علامت‌دهی^۵ توضیح داد. نظریه مشروعیت یک تصور یا فرض تعمیم‌یافته است مبنی بر اینکه اعمال یک موجودیت مطلوب یا مناسب در برخی از سیستم‌های ساخته‌شده اجتماعی از هنجارها، ارزش‌ها، باورها و تعاریف است. نظریه مشروعیت رفتار بانک‌ها را برای انجام مسئولیت‌های اجتماعی و زیست محیطی در قبال جامعه برای دستیابی به اهداف سازمان‌ها از طریق جلب اعتماد ذینفعان و محافظت از خود در شرایط ناپایدار توضیح می‌دهد. همچنین بر اساس نظریه علامت‌دهی، شرکتها به طور داوطلبانه اقدام به افشای اطلاعات خود در بازار سرمایه و در نتیجه جذب سرمایه‌گذاران و کسب شهرت می‌نمایند (ورچیا^۶، ۱۹۸۳). از این رو شرکتها با مشارکت در مسئولیت اجتماعی و افشای اطلاعات خود اعلام می‌کنند که در وضعیت بهتری نسبت به رقبای خود هستند (ماهونی^۷، ۲۰۱۲) و در نتیجه اقدام به جلب حمایت مصرف‌کنندگان

-
1. Jo & Harjoto
 2. Cho et al
 3. Cheng et al
 4. Kim et al
 5. Signalling Theory
 6. Verrecchia
 7. Mahoney

و سرمایه‌گذاران می‌نمایند (شی^۱، ۲۰۱۰). در واقع اقدامات مسئولیت اجتماعی یک شرکت یک تصمیم راهبردی محسوب می‌شود و ممکن است به افزایش هزینه‌های مشارکت در مسئولیت اجتماعی از منافع حاصل از آن منتج شود. علاوه بر این هدف تئوری علامت‌دهی کاهش عدم تقارن اطلاعاتی از طریق انتقال اطلاعات موجود در دست طرفین است (راس^۲، ۱۹۷۷). مطابق با این نظریه، ژو و لیو^۳ (۲۰۱۸) بیان می‌کنند که موفقیت افشای مسئولیت اجتماعی، نوسان قیمت سهام را کاهش می‌دهد و رفتار مشتری پس از افشای مسئولیت اجتماعی تغییر می‌کند. با این حال، کوچار^۴ (۱۹۹۶) استدلال می‌کند که عدم نظارت بر مسئولیت اجتماعی می‌تواند تعارض نمایندگی را افزایش دهد، که می‌تواند بر نوسانات قیمت سهام به دلیل تضاد منافع بین مدیران و سهامداران (تئوری نمایندگی) تأثیر بگذارد. واتسون و همکاران^۵ (۲۰۰۲) استدلال می‌کنند هنگامی که یک شرکت اطلاعات بیشتری در مورد فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی خود افشا می‌کند، اعتبار خوبی به دست می‌آورد. سهامداران به سرمایه‌گذاری در آن شرکتها علاقمند می‌شوند، زیرا ترجیح می‌دهند در شرکت‌های فعال در مسئولیت اجتماعی مشارکت کنند. در این شرایط، سهامداران ممکن است شرکت‌هایی را که مسئولیت اجتماعی را رعایت نمی‌کنند با عدم یا لغو سرمایه‌گذاری تنبیه کنند، در نتیجه سبب افزایش نوسانات قیمت سهام شرکت شوند. مشارکت در مسئولیت اجتماعی، ریسک مالی شرکتها را کاهش می‌دهد و تعهد شرکتها را برای مدیریت خوب و عملکرد زیست محیطی پایدار تقویت می‌کند که توجه به این مسئله منجر به تدوین فرضیه اول پژوهش حاضر می‌گردد.

۴-۲- مسئولیت اجتماعی و پرداخت مالیات:

مدیران شرکتها از گذشته تا به امروز تلاشهای فراوانی در جهت کاهش مالیات انجام داده اند و این مهم معمولاً از طریق راههای مختلف قانونی یا غیرقانونی (تقلب یا لابی‌گری و...) صورت

1. Shea
2. Ross
3. Xu & Liu
4. Kochhar et al
5. Watson et al

می‌گیرد (حمیدیان، ۱۳۹۶). بر اساس تئوری نمایندگی این تلاش مدیران در جهت افزایش ثروت سهامداران و یا جلوگیری از انتقال ثروت به بیرون از شرکت مورد حمایت است؛ ولی از نظر اخلاق تجاری و منافع اقتصادی و مسئولیت اجتماعی فعالیتهای مدیران از این طریق زیر سؤال می‌رود. گاهی پرداخت مالیات به عنوان تبعیت و احترام مدیران به مسئولیت اجتماعی مطرح می‌شود. بر اساس نظریه ذینفعان مالیات پرداختی یکی از عناصر اصلی مسئولیت اجتماعی شرکت می‌باشد (خداداده شاملو و همکاران، ۱۴۰۰). لاینس و ریچاردسون^۱ (۲۰۱۵) دریافتند شرکتهای دارای مسئولیت اجتماعی، کمتر درگیر یک اختلاف مالیاتی و اختلاف نظر در مورد تعهدات مالیاتی خود هستند. مالیات نه تنها بر عملکرد و ریسک بانک تأثیر بسزایی خواهد داشت، بلکه باعث تعادل اقتصادی می‌شود. سهامداران و سرمایه‌گذاران نمی‌خواهند سرمایه خود را در بانکی سرمایه گذاری کنند که نسبت به محیط زیست و جامعه بی‌توجه است. تعهد اجتماعی و مسئولیت اجتماعی فشار مالیاتی را کاهش می‌دهد، و بیانگر این مسئله است که افزایش فعالیتهای مسئولیت اجتماعی سبب کاهش اجتناب مالیاتی می‌شود. بطور مشابه، دیویس و همکاران (۲۰۱۶) دریافتند که مسئولیت اجتماعی به طور مثبت با هزینه‌های مالیاتی ارتباط دارد، که ممکن است منجر به افزایش نوسان قیمت سهام شرکت به دلیل لابی‌گری مالیاتی شود. در نتیجه، طبق تئوری ذینفعان، این فرض وجود دارد که مالیات می‌تواند رابطه بین مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام را تعدیل کند که منجر به تدوین فرضیه دوم پژوهش حاضر شده است.

۳- پیشینه پژوهش

حسینی و رازانی (۱۴۰۰)، به بررسی تاثیر مسئولیت اجتماعی و ریسک نقدشوندگی سهام شرکت بر نوسانات بازده سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ پرداختند، نتایج پژوهش نشان داد متغیر ریسک نقد شونددگی بر نوسانات بازده سهام دارای تاثیر مثبت و معنی‌دار می‌باشد. بدین معنا که با افزایش ریسک نقدشوندگی

1. Lanis & Richardson

_____ بررسی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و.....

میزان نوسانات بازده سهام نیز افزایش می یابد. تاثیر متغیر مسئولیت اجتماعی بر نوسانات بازده سهام منفی و معنادار می باشد.

سعادت نیا و همکاران (۱۳۹۹)، در پژوهش خود به ارزیابی تاثیر سطح افشای مسئولیت پذیری اجتماعی بر عملکرد مالی بانکها با تاکید بر اخلاقیات در طی دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ پرداخت. یافته های پژوهش نشان داد که سطح افشای مسئولیت پذیری اجتماعی بانکها تاثیر مثبت و معناداری بر حاشیه سود قبل از کسر بهره و مالیات و استهلاک دارد؛ همچنین سطح افشای مسئولیت پذیری اجتماعی بانکها تاثیر منفی و معناداری بر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سهام دارد.

حجازی و عسکری حسن آبادی (۱۳۹۷)، رابطه همزمانی قیمت سهام و افشای اطلاعات مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتها در طی سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴ مورد بررسی قرار داد. یافته های پژوهش نشان داد مسئولیت پذیری اجتماعی رابطه معکوس و معناداری با همزمانی قیمت سهام دارد؛ بنابراین، افزایش افشای اطلاعات مسئولیت پذیری اجتماعی، باعث کاهش همزمانی و نوسان قیمت سهام می شوند.

فغانی ماکرانی و همکاران (۱۳۹۵)، در پژوهشی به بررسی رابطه میان مسئولیت پذیری اجتماعی و ریسک کاهش قیمت سهام در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۳ پرداختند که نتایج بیانگر وجود رابطه معناداری بین گزارشگری مسئولیت اجتماعی و کاهش ریسک قیمت سهام دارد.

تاسنیا و همکاران^۱ (۲۰۲۰)، به بررسی تاثیر مسئولیت اجتماعی شرکت بر نوسانات قیمت سهام بانکهای ایالات متحده با نقش تعدیل کننده مالیات در طی سالهای ۲۰۱۳ الی ۲۰۱۷ پرداختند، نتایج پژوهش نشان داد بین مسئولیت اجتماعی بانکها و نوسان قیمت سهام رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و سهامداران بانکهای ایالات متحده ممکن است تمرکز بیش از حد بر

1. Tasnia et al

مسئولیت اجتماعی شرکت توسط بانکها را به دلیل افزایش هزینه های مرتبط با اجرای مسئولیت اجتماعی شرکت ترجیح ندهند. همچنین، پرداخت های مالیاتی و نوسانات قیمت سهام، ارتباط مثبت معناداری را نشان می دهند که بیان می کند در صورت افزایش نرخ مالیات، احتمال افزایش نوسان قیمت سهام بیشتر است. به طور کلی، سهامداران علاقه ای به پرداخت مالیات بیشتر ندارند، بنابراین ممکن است به جای پرداخت مالیات بیشتر، بازار سرمایه گذاری را تغییر دهند. نگویین^۱ (۲۰۱۸) در پژوهش خود با عنوان بررسی تأثیر آگاهی مسئولیت اجتماعی شرکت بر عملکرد مالی نشان داد که بین بازدهی مسئولیت اجتماعی و عملکرد مالی بانکهای تجاری در ویتنام رابطه منفی وجود دارد.

لیم و مالی^۲ (۲۰۱۸)، در پژوهشی به بررسی نقش تعدیل کننده میزان سرمایه گذاری بر روابط بین نوسان قیمت سهام و پیش بینی ریسک اعتباری پرداختند و نتایج نشان داد رابطه منفی بین نوسانات بازار و ریسک اعتباری برای شرکتهای سرمایه گذار در مقایسه با شرکتهای غیرسرمایه گذار کاهش بیشتری می یابد.

گریوال و همکاران^۳ (۲۰۱۷)، ارتباط بین همزمانی قیمت سهام و افشای اطلاعات مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتها را مورد بررسی قرار دادند. آنها به رابطه منفی و معنی داری بین افشای اطلاعات مسئولیت پذیری اجتماعی و همزمانی قیمت سهام دست یافته اند. بدین صورت که هر چه شرکتهای اطلاعات مسئولیت پذیری بیشتری را افشا کنند همزمان قیمت پایبندی دارند.

بوسلاخ و همکاران^۴ (۲۰۱۲)، در مطالعه ای با عنوان تأثیر عملکرد اجتماعی و ریسک شرکت بر بحران مالی نشان داد که رابطه بین عملکرد اجتماعی و ریسک در دوره بحران (دوره پس از بحران) در مقایسه با دوره قبل از بحران به طور قابل توجهی متفاوت است. عملکرد اجتماعی،

1. Nguyen
2. Lim & Mali
3. Grewal et al
4. Bouslah et al

_____ بررسی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و.....

نوسانات را در طول دوره بحران مالی کاهش می‌دهد. پتانسیل کاهش ریسک عملکرد اجتماعی، عمدتاً به دلیل وجود نقاط قوت عملکرد اجتماعی است.

۴- روش‌شناسی پژوهش

نتایج پژوهش حاضر می‌تواند توسط سرمایه‌گذاران، بانک‌ها، مراکز علمی و دانشگاهی، سازمانهای دولتی و بورس اوراق بهادار تهران مورد بهره‌برداری قرارگیرد، بنابراین پژوهش از نوع کاربردی می‌باشد و از سوی دیگر با بررسی ارتباط بین چند متغیر، از نظر روش نیز در دسته پژوهشهای همبستگی و از لحاظ ماهیت در زمره پژوهشهای توصیفی محسوب می‌گردد و از آنجائیکه جهت ارزیابی وضعیت موجود و پیش‌بینی آینده از اطلاعات و داده‌های گذشته (پس از وقوع) مانند صورت‌های مالی شرکتها، یادداشت‌های توضیحی همراه و نشریات بورس اوراق بهادار بهره‌م می‌برد، جزو پژوهشهای پسا رویدادی می‌باشد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از آخرین نسخه نرم افزار اقتصادی Eviews استفاده گردیده است.

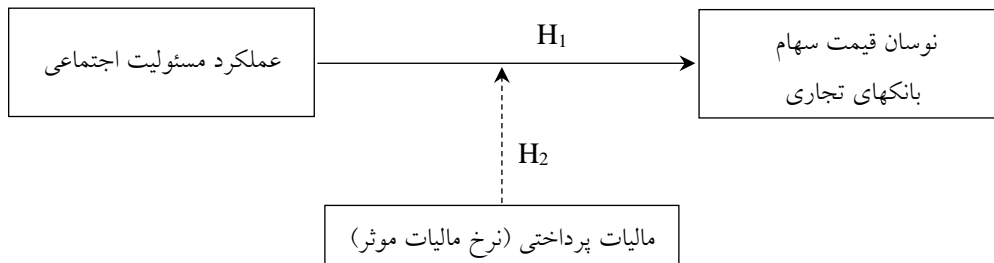
۴-۱- فرضیه‌ها و مدل مفهومی پژوهش

با توجه به عنوان پژوهش حاضر، چارچوب نظری فرضیه پژوهش و مدل مفهومی به صورت زیر ارائه شده است:

فرضیه اول: بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری ارتباط معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: مالیات پرداختی اثر تعدیل‌گری بر ارتباط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام دارد.

در شکل شماره (۱) مدل مفهومی این پژوهش براساس مبانی نظری و پیشینه پژوهش ارائه شده و روابط بین متغیرهای مستقل، وابسته و تعدیل‌گر را نشان می‌دهد.

شکل (۱): مدل مفهومی پژوهش

۲-۴- قلمرو پژوهش

قلمرو موضوعی پژوهش: از نظر موضوعی، پژوهش حاضر به بررسی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانک می‌پردازد.

قلمرو مکانی پژوهش: شامل بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد.

قلمرو زمانی پژوهش: با توجه به تعریف عملیاتی متغیرهای پژوهش از ابتدای سال ۱۳۹۳ تا پایان سال ۱۳۹۹ می‌باشد.

۳-۴- جامعه آماری و انتخاب نمونه

جامعه آماری، این پژوهش بانکهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد، که در این پژوهش به منظور انتخاب جامعه مورد مطالعه از روش حذف هدفمند و سیستماتیک استفاده شده است، بدین منظور کلیه بانکهای جامعه آماری که دارای شرایط زیر بوده اند، برای پژوهش انتخاب شده اند:

- تا قبل از پایان سال ۱۳۹۳ در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده باشند.
- به منظور افزایش قابلیت مقایسه دوره مالی آنها منتهی به ۲۹ اسفند ماه باشد.
- طی سالهای مالی مذکور تغییر سال مالی و توقف فعالیت (بیش از شش ماه) یا لغو پذیرش یا انتقال به فرابورس نداشته باشند.
- در دسترس بودن اطلاعات مرتبط با متغیرهای پژوهش.
- اطلاعات مدیریتی مورد نیاز (گزارش های هیات مدیره) در دسترس باشد.

- قطعیت یافتن مالیات ابرازی بانک‌ها در طی دوره زمانی پژوهش. بانک‌هایی که معیارهای فوق را نداشتند از نمونه آماری حذف شدند. با در نظر گرفتن محدودیتهای بالا تعداد ۱۵ بانک به عنوان نمونه آماری پژوهش جهت آزمون فرضیه آماری انتخاب شده است.

۴-۴- مدل و متغیرهای پژوهش

بر اساس مدل پژوهش تاسنیا و همکاران (۲۰۲۰)، برای آزمون فرضیه اول این پژوهش از مدل رگرسیونی (۱) به شرح زیر استفاده شده است:

$$VOL_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 CSR_{it} + \alpha_2 TAX_{it} + \alpha_3 LVG_{it} + \alpha_4 MVB_{it} + \alpha_5 DY_{it} + \alpha_6 ROA_{it} + \alpha_7 BANK\ SIZE_{it} + \varepsilon_{it} \quad (1)$$

و جهت آزمون فرضیه دوم این پژوهش از مدل رگرسیونی (۲) استفاده گردید:

$$VOL_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 CSR_{it} + \alpha_2 TAX_{it} + \alpha_3 LVG_{it} + \alpha_4 MVB_{it} + \alpha_5 DY_{it} + \alpha_6 ROA_{it} + \alpha_7 BANK\ SIZE_{it} + \alpha_8 CSR * TAX_{it} + \varepsilon_{it} \quad (2)$$

در مدل های مذکور داریم:

VOL: نوسان قیمت سهام؛

CSR: عملکرد مسئولیت اجتماعی؛

TAX: مالیات پرداختی؛

LVG: اهرم مالی؛

MVB: ارزش بازار به ارزش دفتری؛

DY: سود تقسیمی؛

ROA: بازده دارایی ها؛

BANK SIZE: مجموع دارایی های هر بانک.

در ادامه شیوه اندازه گیری متغیرهای پژوهش را بررسی می نمایم:

۴-۱-۴- متغیر وابسته پژوهش

استفاده‌کنندگان گزارشهای مالی با استفاده از معیارهای مختلف عملکرد بانکها را مورد ارزیابی قرار می‌دهند. در این پژوهش از نوسان قیمت سهام برای اندازه‌گیری عملکرد مالی بانکها استفاده شده است. نوسان قیمت سهام، برابر است با انحراف معیار بازده ماهانه بانک در طی سال (تاسنیا و همکاران، ۲۰۲۰).

۴-۲-۴- متغیر مستقل پژوهش

شاخص عملکرد مسئولیت‌پذیری اجتماعی بانکها به عنوان متغیر مستقل پژوهش استفاده شده است. برای سنجش افشای مسئولیت‌پذیری اجتماعی بانکها و شناسایی ابعاد، شاخصها و مؤلفه‌های آن اگر چه هنوز هیچگونه اجماعی میان پژوهشگران و سازمانها وجود ندارد، با اینحال معیارها و استانداردهای بین‌المللی زیادی را پژوهشگران در کشورهای مختلف برای بررسی نقش مسئولیت‌پذیری اجتماعی در بانکها از جمله سیمپسون و کوهرز (۲۰۰۲)، کورنت و همکاران (۲۰۱۶)، نانیدس (۲۰۱۹)، مناسا (۲۰۱۰) و سازمان تدوین استاندارد و شاخص (KLD) تهیه و مورد استفاده قرار داده‌اند (سعادت‌نیا و همکاران، ۱۳۹۹). بر این اساس ابتدا مبانی نظری، پیشینه پژوهش، معیارهای بین‌المللی مرتبط در حوزه مسئولیت‌پذیری اجتماعی بررسی شد و سپس با توجه به فراوانی ابعاد، شاخصها و مؤلفه‌های استفاده شده در پژوهشهای قبلی و همچنین با ترکیب استانداردها و رهنمودهای بین‌المللی و در نظر گرفتن شرایط محیطی ایران، مسئولیت‌پذیری اجتماعی بانکها برابر است با رتبه افشای مسئولیت اجتماعی؛ بدین منظور ابتدا افشای اطلاعات مسئولیت اجتماعی از طریق تحلیل محتوا مورد استخراج قرار می‌گیرد. تحلیل محتوای استفاده شده در این پژوهش جملات مندرج در گزارش‌های هیات مدیره و صورتهای مالی حسابرسی شده و یادداشتهای همراه شرکتهای نمونه می‌باشد. در این زمینه پژوهشگر جملات و کلمات مندرج در گزارشهای را مورد بررسی و مطالعه قرار می‌دهد، هر جمله‌ای که درباره یک موضوع افشای خاص، اطلاعاتی را برای استفاده‌کنندگان افشا نماید، به عنوان افشای اطلاعات اجتماعی به حساب می‌آید. در نهایت سطح افشای اجتماعی از طریق جمع‌زدن امتیاز

_____ بررسی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و.....

شاخص‌های آن یعنی افشای موضوعات اجتماعی، افشای موضوعات مربوط به مشتریان و افشای موضوعات مربوط به منابع انسانی به شرح جدول (۱) قابل اندازه‌گیری می‌باشد.
جدول (۱): مؤلفه‌های افشای مسئولیت اجتماعی (مهدوی و همکاران، ۱۳۹۴)

نام مؤلفه اصلی	شیوه اندازه‌گیری
افشای موضوعات اجتماعی	به منظور عملیاتی نمودن شاخص افشای موضوعات اجتماعی از روش کدگذاری و امتیازدهی استفاده می‌شود. بر اساس این روش، به هر یک از مؤلفه‌های افشای موضوعات اجتماعی شامل سرمایه‌گذاری اجتماعی، حمایت از فعالیتهای جامعه، هدایا و خدمات خیریه، اقدامات قانونی، دعاوی قضایی، فعالیتهای مذهبی و فرهنگی، در صورت افشا امتیاز یک و در غیر این صورت امتیاز صفر اختصاص یافته و از تجمیع این امتیازها، نمره مربوط به امتیاز افشای موضوعات اجتماعی برای هر شرکت در هر سال محاسبه می‌گردد.
افشای موضوعات مربوط به مشتریان	به منظور عملیاتی نمودن شاخص افشای موضوعات مربوط به مشتریان از روش کدگذاری و امتیازدهی استفاده می‌شود. بر اساس این روش، به هر یک از مؤلفه‌های افشای موضوعات مربوط به مشتریان شامل سلامتی مشتریان، شکایات یا رضایتمندی مشتریان، سیاست پرداخت دیرتر برای مشتریان خاص، تسهیلات و خدمات پس از فروش و پاسخگویی به نیاز مشتریان، در صورت افشا امتیاز یک و در غیر این صورت امتیاز صفر اختصاص یافته و از تجمیع این امتیازها، نمره مربوط به امتیاز افشای موضوعات مربوط به مشتریان برای هر شرکت در هر سال محاسبه می‌گردد.
افشای موضوعات مربوط به منابع انسانی	به منظور عملیاتی نمودن شاخص افشای موضوعات مربوط به منابع انسانی از روش کدگذاری و امتیازدهی استفاده می‌شود. بر اساس این روش، به هر یک از مؤلفه‌های افشای موضوعات مربوط به منابع انسانی شامل تعداد کارکنان، حقوق ماهیانه، پاداش نقدی و مزایا، سهام تحت تملک کارمندان، بازنشستگی و مزایای پایان خدمت، سلامتی و ایمنی در محیط کار، برنامه‌های آموزش و توسعه کارکنان، ورزشی و رفاهی، وام یا بیمه کارمندان و روحیه و ارتباطات کارکنان، در صورت افشا امتیاز یک و در غیر این صورت امتیاز صفر اختصاص یافته و از جمع زدن این امتیازها، نمره مربوط به امتیاز افشای موضوعات مربوط به منابع انسانی برای هر شرکت در هر سال محاسبه می‌گردد.

۴-۳- متغیرهای کنترلی پژوهش

با توجه به پیشینه و مبانی نظری پژوهش متغیرهای به عنوان متغیرهای کنترلی این پژوهش به شرح زیر در نظر گرفته شده اند:

الف- اهرم مالی: برابر است با نسبت کل بدهی بر کل دارایی.

ب- ارزش بازار به ارزش دفتری: برابر است با نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سرمایه بانک.

ج- سود تقسیمی: در صورتی که بانک سود تقسیم کرده باشد، برابر است با یک و در غیر این صورت برابر است با صفر.

د- بازده داراییها: برابر است با نسبت سود عملیاتی بر کل داراییهای بانک.

ه- اندازه بانک: برابر است با لگاریتم طبیعی کل داراییهای بانک.

۴-۴-۴- متغیر تعدیل گر پژوهش

مالیات پرداختی: برابر است با لگاریتم مالیات پرداختی هر بانک در طی سال.

۵- تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، ابتدا آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش شامل شاخصهای مرکزی و پراکندگی و سپس آماره استنباطی مرد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

۱-۵- آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

ویژگیهای آمار توصیفی مربوط به متغیرهای مورد استفاده در این پژوهش در جدول شماره (۱) خلاصه شده است. آماره‌های گزارش شده در برگزیده شاخصها و معیارهای مرکزی شامل میانگین، میانه و شاخصهای پراکندگی شامل انحراف معیار، چولگی و کشیدگی متغیرهای مورد استفاده در این پژوهش می‌باشد.

جدول (۲): آمارتوصیفی متغیرهای مورد بررسی

عنوان متغیرها	نوسان قیمت سهام	عملکرد مسئولیت اجتماعی	مالیات پرداختی	اهرم مالی	ارزش بازار به ارزش دفتری	سود تقسیمی	بازده داراییها	اندازه بانک	مالیات پرداختی در تعامل عملکرد مسئولیت اجتماعی
شاخصهای توصیفی	VOL	CSR	TAX	LVG	MVB	DY	ROA	BANK SIZE	CSR*TAX
میانگین	۰.۱۰۸۸	۰.۵۲۸۵	۶.۶۶۶۶	۰.۸۷۹۱	۳.۹۹۰۴	۰.۹۰۴۷	۰.۰۰۲۶	۱۹.۵۸۹	۳.۳۶۵۷
میانه	۰.۱۱۰۱	۰.۵۲۳۸	۹.۰۸۵۹	۰.۹۳۳۵	۱.۲۵۸۶	۱.۰۰۰۰	۰.۰۰۵۹	۱۹.۴۰۸	۳.۲۰۹۹
ماکسیمم	۰.۲۰۵۱	۰.۸۵۷۱	۱۵.۹۴۵	۰.۹۹۳۱	۱۳۲.۷۶	۱.۰۰۰۰	۰.۱۶۱۷	۲۲.۲۱۰۲	۱۰.۸۹۴
مینیمم	۰.۰۳۲۲	۰.۱۴۲۸	۰.۰۰۰۰	۰.۲۵۱۱	۰.۵۱۸۹	۰.۰۰۰۰	-۰.۱۵۵۰	۱۶.۴۳۴	۰.۰۰۰۰
انحراف معیار	۰.۰۳۷۰	۰.۱۶۱۷	۶.۴۵۹۳	۰.۱۷۶۶	۱۴.۰۵۱	۰.۲۹۴۹	۰.۰۳۶۴	۱.۱۹۹۳	۳.۴۸۸۳
چولگی	۰.۴۷۷۴	-۰.۳۳۰۵	۰.۰۱۴۱	-۲.۸۸۱۶	۸.۰۳۴۵	-۲.۷۵۷۷	-۱.۶۳۷۶	-۰.۰۶۰۱	۰.۳۵۹۷
کشیدگی	۳.۲۴۲۲	۳.۰۱۲۰	۱.۱۳۸۳	۹.۹۴۶۵	۷۰.۸۷۴	۸.۶۰۵۲	۱۳.۵۳۹	۲.۶۴۶۵	۱.۶۲۵۷

مشاهدات	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵
---------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

مطابق جدول (۲) میانگین نشان‌دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع بوده و شاخص خوبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌هاست، برای متغیر نوسان قیمت سهام برابر ۰/۱۰ است که نشان می‌دهد که نیمی از داده‌ها کمتر از این مقدار و نیمی دیگر بیشتر از این مقدار هستند؛ همچنین یکسان بودن مقدار میانگین و میانه نشان‌دهنده نرمال بودن این متغیر می‌باشد که برای متغیر نوسان قیمت سهام برابر ۰/۱۱ است. شاخص‌های پراکندگی، معیاری برای تعیین میزان پراکندگی داده‌ها از یکدیگر یا میزان پراکندگی آن‌ها نسبت به میانگین است. انحراف معیار یکی از مهم‌ترین شاخص‌های پراکندگی است که برای متغیر نوسان قیمت سهام برابر ۰/۰۳۷ می‌باشد. مقدار ضریب چولگی برای متغیر رشد سهم بازار شرکت مثبت و نزدیک صفر می‌باشد که نشان می‌دهد توزیع نرمال و البته چولگی کمی به راست و برای تمام متغیرها کشیدگی مثبت می‌باشد.

۲-۵- آزمون پایایی متغیرهای پژوهش

پیش از برآورد مدل پژوهش، می‌بایست ابتدا پایایی متغیرهای آن را مورد بررسی قرار داد. پایایی بدین معنی است که میانگین و واریانس متغیرها در طول زمان و کوواریانس متغیرها بین سالهای مختلف ثابت بوده است. آزمونهای پایایی از جمله آزمونهای مهم برای برآورد یک رگرسیون با ضرایب قابل اعتماد است. در تعیین پایایی داده‌های پانلی، آزمونهای متفاوتی وجود دارد. در این پژوهش برای بررسی پایایی متغیرها از آزمون لوین، لین و چو (LLCH) استفاده شده است که نتایج آن در جدول (۳) ارائه گردیده است.

جدول (۳): نتایج آزمون لوین، لین و چو

نام متغیرها	نماد متغیرها	آماره آزمون لوین، لین و چو	سطح معناداری	نتیجه
نوسان قیمت سهام	VOL	-۴.۵۵۹۱۳	۰.۰۰۰۰	I(۰)
عملکرد مسئولیت اجتماعی	CSR	-۸.۶۵۲۲۹	۰.۰۰۰۰	I(۰)
مالیات پرداختی	TAX	-۱.۹۴۱۷۲	۰.۰۲۶۱	I(۰)
اهرم مالی	LVG	-۶.۰۴۸۱۰	۰.۰۰۰۰	I(۰)
ارزش بازار به ارزش دفتری	MVB	-۷.۴۷۱۸۸	۰.۰۰۰۰	I(۰)

I(۰)	۰.۰۰۰۶	-۳.۲۲۲۴۴	DY	سود تقسیمی
I(۰)	۰.۰۰۰۰	-۸۱.۹۲۹۰	ROA	بازده دارایی ها
I(۰)	۰.۰۰۶۱	-۱.۶۸۴۴۰	BANK SIZE	اندازه بانک
I(۰)	۰.۰۰۱۰	-۳.۰۹۷۰۴	CSR*TAX	مالیات پرداختی در تعامل با مسئولیت اجتماعی

همان‌طور که ملاحظه می‌شود سطح معنی‌داری آزمون ریشه واحد در همه متغیرها کمتر از ۰/۰۵ و نشان می‌دهد که از مرتبه صفر $I(0)$ و در سطح مانا هستند، این بدان معنی است که میانگین واریانس متغیرها در طول زمان و کوواریانس متغیرها در طی قلمرو زمانی پژوهش (بین سالهای ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹) در سطح پایا بوده است؛ بنابراین نتایج حاصل از روش آماری مدل‌های رگرسیونی پژوهش قابل اعتماد است.

۳-۵- ثابت بودن واریانس جمله خطا (باقیمانده‌ها)

جهت بررسی ثابت بودن واریانس جمله خطا در مدل رگرسیون، از آزمون LR استفاده شده که نتایج در جدول (۴)، ارائه گردیده است:

جدول (۴): نتایج آزمون LR

ردیف	نوع آماره	مقدار آماره	احتمال
مدل ۱	آماره F	۸.۸۷۸۰۴۸	۰.۰۰۰۰
مدل ۲	آماره F	۸.۹۷۷۰۸۸	۰.۰۰۰۰

در این آزمون فرض بر ناهمسانی واریانس باقیمانده‌ها است که با توجه به جدول فوق و معنادار بودن مدل (۱) و (۲) مبنی بر وجود ناهمسانی واریانس پذیرفته می‌شود. در حالت ناهمسانی واریانس از روش OLS نمی‌توان برای تخمین استفاده کرد، بنابراین برای رفع مشکل ناهمسانی از روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته (GLS) برای تخمین مدل (۱) و (۲) استفاده می‌شود.

۴-۵- آزمون F لیمر و هاسمن

نتایج حاصل از آزمون F لیمر و هاسمن برای فرضیه‌های پژوهش در جدول (۵) درج گردیده است:

جدول (۵): نتایج آزمون F لیمر و هاسمن

نتیجه	سطح معنی داری	آزمون هاسمن	نتیجه	سطح معنی داری	آزمون F لیمر	
اثرات ثابت	۰.۰۰۰۰	۲۸.۳۰۱۷۳۴	تابلویی	۰.۰۰۰۰	۲.۸۰۲۳۸۰	مدل ۱
اثرات ثابت	۰.۰۰۰۰	۲۷.۱۵۲۷۰۹	تابلویی	۰.۰۰۰۰	۲.۵۷۰۶۴۰	مدل ۲

در جدول (۵)، روش داده‌های تابلویی برای مدل فرضیه‌های پژوهش پذیرفته شده است که روش داده‌های تابلویی خود با استفاده از دو الگوی اثرات تصادفی و اثرات ثابت می‌تواند انجام گیرد و برای انتخاب آنها از آزمون هاسمن استفاده می‌شود. با توجه به مدل پژوهش احتمال آزمون کای دو کمتر از ۵ درصد شده است، بنابراین از اثرات ثابت جهت تخمین و تجزیه و تحلیل مدل فرضیه‌های پژوهش استفاده می‌گردد.

۵-۵- خلاصه تجزیه و تحلیل فرضیه پژوهش

فرضیه اول: بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری ارتباط معناداری وجود دارد.

جدول (۶): نتایج فرضیه اول

نتیجه	سطح معناداری	T آماره-	خطای استاندارد	ضرایب		
بی معنی	۰.۲۴۰۱	-۱.۱۸۳۲۸۹	۰.۱۳۳۲۶۷	-۰.۱۵۷۶۹۴	α .	عرض از مبدأ
منفی	۰.۰۱۰۴	-۲.۶۲۳۲۱۰	۰.۰۱۸۱۳۷	-۰.۰۴۷۵۷۸	CSR	عملکرد مسئولیت اجتماعی
مثبت	۰.۰۰۹۵	۲.۶۵۳۹۳۶	۰.۰۰۰۴۸۶	۰.۰۰۱۲۸۹	TAX	مالیات پرداختی
منفی	۰.۰۰۰۰	-۶.۲۴۰۱۲۸	۰.۰۲۱۲۹۷	-۰.۱۳۲۸۹۵	LVG	اهرم مالی
منفی	۰.۰۰۰۴	-۳.۷۲۸۷۰۱	۰.۰۰۰۲۱۹	-۰.۰۰۰۸۱۸	MVB	ارزش بازار به ارزش دفتری
مثبت	۰.۰۰۰۳	۳.۷۵۳۵۱۵	۰.۰۰۸۴۳۴	۰.۰۳۱۶۵۸	DY	سود تقسیمی
بی معنی	۰.۳۴۹۵	-۰.۹۴۰۸۰۲	۰.۰۹۹۱۵۰	-۰.۰۹۳۲۸۱	ROA	بازده دارایی‌ها
مثبت	۰.۰۲۰۱	۲.۳۷۰۴۶۶	۰.۰۰۶۹۸۹	۰.۰۱۶۵۶۶	BANK SIZE	اندازه بانک
۰.۵۹۳۸۵۰					ضریب تعیین	
۰.۴۹۱۰۸۹					ضریب تعیین تعدیل شده	

۵.۷۷۸۹۴۱			آماره-F
۰.۰۰۰۰۰۰			سطح معناداری
۱.۹۸۱۱۳			دوربین واتسون (DW)
بررسی شد	اثرات سال	بررسی شد	اثرات صنعت

نتایج حاصل از تخمین نشان می‌دهد که احتمال آماره T برای ضریب ثابت و ضرایب متغیرهای عملکرد مسئولیت اجتماعی، مالیات پرداختی، اهرم مالی، ارزش بازار به ارزش دفتری، سود تقسیمی و اندازه بانک بر نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری کمتر از ۰.۵٪ است؛ لذا ارتباط فوق از لحاظ آماری معنی دار است، بنابراین با توجه اینکه متغیر عملکرد مسئولیت اجتماعی بر نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری منفی و معنی دار می‌باشد. پس فرض H_0 رد می‌شود. یعنی بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری ارتباط معنی داری وجود دارد.

فرضیه دوم: مالیات پرداختی اثر تعدیل گری بر ارتباط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام دارد.

جدول (۷): نتایج فرضیه دوم

نتیجه	سطح معناداری	آماره-T	خطای استاندارد	ضرایب		
بی معنی	۰.۳۶۴۶	-۰.۹۱۱۷۲۳	۰.۱۶۹۰۴۹	-۰.۱۵۴۱۲۶	α	عرض از مبدأ
منفی	۰.۰۰۰۱	-۴.۲۱۳۷۴۰	۰.۰۲۲۹۴۳	-۰.۰۹۶۶۷۷	CSR	عملکرد مسئولیت اجتماعی
مثبت	۰.۰۰۳۰	۳.۰۵۶۷۰۸	۰.۰۰۱۶۷۴	۰.۰۰۵۱۱۵	TAX	مالیات پرداختی
منفی	۰.۰۰۰۰	-۴.۸۸۶۸۸۰	۰.۰۲۶۱۵۱	-۰.۱۲۷۷۹۸	LVG	اهرم مالی
منفی	۰.۰۰۰۶	-۳.۵۸۰۴۶۴	۰.۰۰۰۲۵۲	-۰.۰۰۰۹۰۳	MVB	ارزش بازار به ارزش دفتری
مثبت	۰.۰۰۲۱	۳.۱۷۸۳۱۱	۰.۰۱۰۷۷۳	۰.۰۳۴۲۴۰	DY	سود تقسیمی
بی معنی	۰.۱۸۷۷	-۱.۳۲۸۴۴۹	۰.۱۳۸۳۸۴	-۰.۱۸۳۸۳۶	ROA	بازده دارایی ها
بی معنی	۰.۰۹۸۲	۱.۶۷۲۷۱۵	۰.۰۰۸۷۷۲	۰.۰۱۴۶۷۴	BANK SIZE	اندازه بانک

منفی	۰.۰۱۶۸	-۲.۴۴۰۹۰۹	۰.۰۰۲۹۴۵	-۰.۰۰۷۱۸۹	CSR*TAX	مالیات پرداختی در تعامل عملکرد مسئولیت اجتماعی
۰.۶۶۳۷۲۳						ضریب تعیین
۰.۵۷۳۵۰۲						ضریب تعیین تعدیل شده
۴.۸۱۶۰۹۶						آماره-F
۰.۰۰۰۰۰۰						سطح معناداری
۱.۸۶۳۳۰۸						دوربین واتسون (DW)
بررسی شد	اثرات سال	بررسی شد		اثرات صنعت		

نتایج حاصل از تخمین نشان می‌دهد که احتمال آماره T برای ضریب ثابت و ضرایب متغیرهای عملکرد مسئولیت اجتماعی، مالیات پرداختی، اهرم مالی، ارزش بازار به ارزش دفتری، سود تقسیمی و مالیات پرداختی در تعامل عملکرد مسئولیت اجتماعی بر نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری کمتر از ۰.۵٪ است؛ لذا ارتباط فوق از لحاظ آماری معنی‌دار است؛ و ضریب برآورد شده توسط نرم افزار برای متغیرهای عملکرد مسئولیت اجتماعی و مالیات پرداختی در تعامل عملکرد مسئولیت اجتماعی بر نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری به ترتیب برابر ۰/۰۹۶- و ۰/۰۰۷- و معنی‌دار می‌باشد. ضرایب نشان می‌دهد قدرت مطلق مالیات پرداختی در تعامل عملکرد مسئولیت اجتماعی کمتر از عملکرد مسئولیت اجتماعی بر نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری است و این نشان می‌دهد که مالیات پرداختی نقش تعدیلگری بر روابط عملکرد مسئولیت اجتماعی بر نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری دارد. با توجه به فرضیه چون متغیرهای عملکرد مسئولیت اجتماعی و مالیات پرداختی در تعامل عملکرد مسئولیت اجتماعی بر نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری به ترتیب برابر ۰/۰۹۶- و ۰/۰۰۷- و معنی‌دار است؛ پس فرض H_0 رد می‌شود. بنابراین مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری نقش تعدیل‌گری دارد.

۶- نتیجه گیری:

مسئولیت اجتماعی شرکتی و نوسانات قیمت سهام دو موضوع حیاتی پس از بحران مالی جهانی به دلیل سقوط بسیاری از شرکتهای بزرگ تجاری در جهان هستند. این سقوط به دلیل مقررات زدایی، تقلب در حسابداری، شیوه های ضعیف مدیریتی و سهل انگاری مدیران ارشد در نظارت بر عملکرد سازمان رخ داد که سبب آسیبهای مالی و اعتباری فراوانی برای شرکتهای شد و در نهایت منجر سقوط قیمت سهام آنها گردید. علاوه بر این، مسئولیت اجتماعی شرکتی و مالیات نیز یک ویژگی مشترک دارند که رفاه جامعه از طریق مشارکت در فعالیتهای اجتماعی و زیست محیطی ایجاد می شود. همانطور که در مبانی نظری مقاله عنوان شد اساس نظریه ذینفعان این است که شرکتهای بسیار بزرگ شده اند و تأثیر آنها بر جامعه چنان عمیق است که باید علاوه بر سهامداران، به گروههای بزرگتری از جامعه توجه کنند و در قبال آنها پاسخگو باشند. همچنین این نظریه بیان میکند هر چه قدرت سازمانها بیشتر میشود فشارهای وارد بر آنها برای به رسمیت شناختن و عمل به تعهدات و مسئولیتهای اجتماعی نیز افزایش می یابد. در همین راستا هدف اصلی این پژوهش بررسی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانک است. به منظور تحقق این هدف از روشهای آماری چند متغیره همچون رگرسیون خطی جهت طراحی مدل پژوهش برای بررسی تأثیر عملکرد مسئولیت اجتماعی بر نوسان قیمت سهام بانک و شناسایی نقش مالیات پرداختی بر روابط بین متغیرهای مذکور استفاده شده است، بر اساس آزمون فرضیه اول، عملکرد مسئولیت اجتماعی بر نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری تأثیر منفی دارد؛ این نتایج مطابق با مفاهیم نظریه علامت دهی می باشد؛ بر اساس این تئوری؛ عملکرد مسئولیت اجتماعی منجر به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی از طریق انتقال اطلاعات می گردد؛ بنابراین مشارکت در مسئولیت اجتماعی ریسک مالی بانکها را کاهش می دهد و تعهد شرکتهای را برای حکمرانی خوب و عملکرد زیست محیطی پایدار تقویت می کند. بانکها با تقویت و افشای جنبه های مختلف مسئولیت اجتماعی خود می توانند بر کاهش ریسک موثر باشند، به بیان دیگر هر چه میزان افشای بانکها در رابطه با مسئولیت اجتماعی آنها در قبال جامعه بیشتر باشد، ریسک نوسان قیمت سهام بانکها کاهش خواهد یافت؛ برای

بانکها، محیط اطلاعات با کیفیت و عملکرد مسئولیت اجتماعی بالا می‌تواند به کاهش هزینه‌های نمایندگی و افزایش شناسایی فرصت‌های رشد و بازده بالاتر کمک کند و تردیدها را درباره نوسانات قیمت سهام بانکها کاهش دهد و به پیش‌بینی نتایج بالقوه ریسک کمک زیادی کند؛ مطابق با نظریه ژو و لیو (۲۰۱۸) افشای مسئولیت اجتماعی، نوسان قیمت سهام را کاهش می‌دهد؛ نتایج این فرضیه با پژوهش‌های حسینی و رازانی (۱۴۰۰)، حجازی و عسکری حسن‌آبادی (۱۳۹۷)، فغانی ماکرانی و همکاران (۱۳۹۵)، باسلاح و همکاران (۲۰۱۲) که حاکی از تاثیرگذاری عملکرد اجتماعی بر کاهش ریسک شرکتها بوده است؛ همخوانی دارد. و با یافته‌های پژوهش گریوال و همکاران (۲۰۱۷) و تاسنیا و همکاران (۲۰۲۰)، همخوانی ندارد.

براساس فرضیه دوم مبنی بر این که مالیات پرداختی بر روابط بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام بانکهای تجاری نقش تعدیل‌گری دارد، نتایج به دست آمده از رگرسیون خطی، نشان داد، عملکرد مسئولیت اجتماعی در تعامل مالیات پرداختی، قادر به کاهش نوسان قیمت سهام در بانکهای تجاری می‌باشد، بر اساس تئوری ذینفعان، این فرض وجود دارد که مالیات می‌تواند رابطه بین مسئولیت اجتماعی و نوسان قیمت سهام را تعدیل کند؛ به نظر می‌رسد سهامداران و سرمایه‌گذاران؛ سرمایه خود را در بانکهایی که نسبت به محیط زیست و جامعه بی‌توجه هستند؛ سرمایه‌گذاری نمی‌کنند؛ این مسئله نشان می‌دهد که افزایش فعالیتهای مسئولیت اجتماعی باعث کاهش بی‌انطباقی مالیاتی می‌شود؛ لذا با افزایش عملکرد مسئولیت اجتماعی، مالیات پرداختی بیشتر شده و نوسان قیمت سهام (ریسک) بانک کاهش می‌یابد؛ به نظر می‌رسد مؤسسات مالی و بانکهایی که نگرانی‌های اجتماعی را در استراتژی‌ها و سیاستهای مدیریتی خود گنجانده‌اند، با پرداخت مالیات بیشتر و به موقع به جامعه کمک می‌کنند، بنابراین کمتر از نظر مالیاتی جسورانه رفتار می‌کنند؛ همچنین افشای عملکرد اجتماعی منجر به ایجاد یک محیط اطلاعات با کیفیت بالا می‌گردد که این موضوع عدم تقارن اطلاعاتی را کاهش می‌دهد و هماهنگی اطلاعات را بین واحدهای مختلف مالی و تجاری بهبود می‌بخشد و در نهایت سبب کاهش ریسک پذیری بانکها می‌شود؛ در این راستا پژوهش‌های سعادت نیا و همکاران (۱۳۹۹)، تاسنیا

و همکاران (۲۰۲۰)، نیز نشان دادند که مالیات بر روابط بین مسئولیت اجتماعی شرکت و نوسانات قیمت سهام؛ نقش تعدیل کننده‌ای دارد؛ که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد.

با توجه به مطالب فوق به دو نکته اساسی باید توجه داشت، نخست در اقتصاد رقابتی امروز که دایره فعالیت مؤسسات مالی و بانکها بسیار افزایش یافته است، بانکها از دیدگاه سنتی نظریه حسابداری که هدف اصلی آن بهبود جایگاه و ارزش شرکت است جدا شده و به سمت نظریه ذینفعان که هدف آن افزایش ارزش شرکت همراه با تعادل بین منافع تمام ذینفعان اعم از سرمایه گذاران و کارکنان شرکت و جامعه است حرکت می‌کنند. در نتیجه هم به تعهدات مسئولیت اجتماعی عمل می‌کنند و هم در عصر رقابتی کنونی که شرکتها و مؤسسات بانکی به دقت توسط سرمایه گذاران و جامعه موشکافی و کنترل میشوند توان بقا در عرصه رقابت را حفظ می‌کنند. شرکتها به منظور تحقق مسئولیت اجتماعی باید به توقعات جامعه برای توجه به منافع همه ذینفعان آگاهی داشته باشند و با تدوین استراتژیهای هدفمند، امکان پاسخگویی اجتماعی به ذینفعان را فراهم سازند. همچنین دستیابی و افشای اطلاعات با کیفیت بالای مؤسسات مالی و بانکها نظیر افشای ابعاد عملکرد مسئولیت اجتماعی بانکها؛ سبب کاهش نوسانات قیمت سهام آنان شده و بنابراین دستیابی به بازده بالاتر، نیازمند تمهیدات و ایجاد بسترهای لازم برای افشای عمومی اطلاعات مناسبی است که به فعالان بازار در ارزیابی درک بهتر عملکرد اجتماعی یاری می‌رساند، لذا قانون‌گذاران حوزه مالی و مالیاتی می‌توانند از قوانین افشای اطلاعات مرتبط با عملکرد مسئولیت اجتماعی به منظور کاهش ریسک‌پذیری مؤسسات مالی و بانکها استفاده کنند؛ مدیران بانکها می‌بایست در بکارگیری مکانیسمهای اجرای مسئولیت اجتماعی کوشا باشند؛ علاوه بر این به سازمان بورس اوراق بهادار و کمیته تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی و همچنین سازمان حسابرسی کشور پیشنهاد می‌شود در تدوین آیین نامه‌ها و ایجاد استانداردها و بسترهای قانونی برای تشویق بانکها به مکانیسمهای اجرای مسئولیت اجتماعی و ایجاد الزامات قانونی برای افشا و ارائه گزارشهای مسئولیت اجتماعی در صورتهای مالی توجه بیشتری داشته باشند؛ در نهایت به سازمان امور مالیاتی و حسابرسان مالیاتی پیشنهاد می‌گردد که در هنگام محاسبه و حسابرسی مالیاتی، به نقش مالیات پرداختی بر تاثیرگذاری عملکرد مسئولیت اجتماعی و نوسان

قیمت سهام توجه ویژه‌ای داشته باشند، زیرا نتایج این پژوهش نشان داد که بانک‌هایی که مالیات بیشتری پرداخت می‌کنند و دارای عملکرد مسئولیت اجتماعی بهتری هستند، احتمالاً با ریسک پایین‌تری همراه هستند. همچنین به مدیران و سرمایه‌گذاران بانک‌ها پیشنهاد می‌شود که اگر به دنبال کاهش نوسانات قیمت سهام هستند، پرداخت‌های مالیاتی و عملکرد مسئولیت اجتماعی خود را بهبود نمایند؛ همچنین به مدیران و کارشناسان برنامه و بودجه پیشنهاد می‌گردد در مورد تعیین ضرایب مالیاتی با توجه به نتایج پژوهش حاضر و به منظور کمک به رشد اقتصادی کشور توجه مضاعف داشته باشند.

۷- محدودیتهای پژوهش

مهمترین محدودیت پژوهشی که بر پایه آمار استنباطی انجام می‌شود، درخصوص تعمیم نتایج آن به سایر شرایط و دوره‌های زمانی است. این امکان وجود دارد که روابطی که بین متغیرها در پژوهش حاضر، اثبات و تایید شده‌اند، در دوره‌ها و یا شرایط متفاوت دیگر، برقرار نباشند. بنابراین، باید در تعمیم نتایج این پژوهش، احتیاط لازم به عمل آید. همچنین یکی دیگر از محدودیتهایی که در فرایند اجرای پژوهش ایجاد شده است، دسترسی نداشتن به تعداد اندکی از گزارشهای سالانه بانکها در ارتباط با عملکرد مسئولیت اجتماعی در سالهای مورد مطالعه بوده است؛ با جود این، اعتقاد بر این است که محدودیت مذکور به خدشه دار شدن نتایج پژوهش منجر نشده و پژوهش همچنان از روایی داخلی و خارجی مناسبی برخوردار بوده است.

۸- منابع:

- اسماعیل پور، رضا؛ رضائی پسته نوئی، یاسر؛ غلامرضاپور، محمد. (۱۳۹۸)، "مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت و ضعف کنترل های داخلی: آزمون تجربی نظریه ذینفعان و علامت دهی". حسابداری ارزشی و رفتاری. شماره ۸(۴)؛ صص ۳۱۹-۳۳۸.
- پورمقیم، سید جواد؛ نعمت پور، معصومه؛ موسوی، میرحسین. (۱۳۸۴). "بررسی عوامل موثر بر سطح وصول درآمدهای مالیاتی در سیستم مالیاتی ایران". پژوهشنامه اقتصادی، ۵(۱۷)، صص ۱۶۱-۱۸۷.

- حجازی، رضوان و عسکری حسن آبادی، سهیلا، (۱۳۹۷)، "رابطه همزمانی قیمت سهام و افشای اطلاعات مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتها"، شانزدهمین همایش ملی حسابداری ایران، بوئین و میاندشت، <https://civilica.com/doc/810805>
- حسینی، سیدعلی و رازانی، سارا. (۱۴۰۰). بررسی تاثیر مسئولیت اجتماعی و ریسک نقدشوندگی سهام شرکت بر نوسانات بازده سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش‌های مالی و رفتاری در حسابداری، ۱(۲)، صص ۴۱-۵۹.
- حمیدیان، محسن. (۱۳۹۶). "بررسی ابعاد مختلف راهبردی شرکتی با اجتناب مالیاتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". دانش سرمایه‌گذاری، ۶(۲۳)، صص ۲۲۹-۲۴۴.
- حیدری کرد زنگنه، غلامرضا؛ نوروش، ایرج؛ جعفری، محمد حسن (۱۳۹۶). مسائلیت اجتماعی و عملکرد مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. مجله اقتصادی (دو ماهنامه بررسی مسائل و سیاستهای اقتصادی)، ۱۷ (۳ و ۴)، صص ۷۸-۵۳.
- سپاسی، سحر؛ حسن زاده، مرتضی. (۱۳۹۵) "تاثیر بعد اقتصادی مسئولیت اجتماعی شرکت روی پایداری سود". دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری. ۱ (۱) صص ۱۳۸-۱۲۳.
- سعادت نیا، محمد و دهدار، فرهاد و عبدلی، محمدرضا؛ (۱۳۹۹)، "ارزیابی تاثیر سطح افشای مسئولیت پذیری اجتماعی بر عملکرد مالی بانک‌ها با تاکید بر اخلاقیات"، فصلنامه پژوهشهای اخلاقی، سال یازدهم، شماره ۲، صص ۸۹-۱۲۴.
- عزتی، زیبا؛ خداداده‌ی شاملو، ناصر؛ حاجی زاده، مسعود. (۱۴۰۰). "بررسی ارتباط افشای مسئولیت اجتماعی شرکتها و اجتناب مالیاتی با تاکید بر نقش ساختار مالکیت". چشم انداز حسابداری و مدیریت، ۴(۴۰)، صص ۱۳۱-۱۴۶.
- فخاری، حسین؛ رضائی پشته نوئی، یاسر؛ نوروزی، محمد. (۱۳۹۵). "تاثیر افشای مسئولیت اجتماعی شرکت بر کارایی سرمایه‌گذاری". فصلنامه راهبرد مدیریت مالی، ۴(۴)، صص ۸۵-۱۰۶. doi: 10.22051/jfm.2017.11856.1152
- فغانی ماکرانی، خسرو، حیدری رستمی، کرامت اله و وحیدامین. (۱۳۹۵). "بررسی رابطه میان مسئولیت پذیری اجتماعی و ریسک کاهش قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه‌گذاری، سال پنجم، شماره ۱۹. صص ۲۶۹-۲۸۴.

کاوسی، اسماعیل؛ چاوش باشی، فرزانه (۱۳۸۹). "بررسی رابطه مسئولیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی در

سازمان" پژوهشنامه. صص ۶۸-۵۱

- Bouslah, Kais. & Kryzanowski, Lawrence. & M'zali, Bouchra. (2012). "The impact of the dimensions of social performance on firm risk". *Journal of Banking & Finance*, 37(4), pp 1258-1273. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2012.12.004>
- Cheng, B., Ioannou, I. and G. Serafeim. (2014). "corporate social responsibility and access to finance", *Strategic Management Journal* 35(1): pp 1-23.
- Cho, S. Y., Lee, C. & Pfeiffer, R. J. (2013). "Corporate social responsibility performance and information asymmetry", *Journal of Accounting and Public Policy*, 32(1): pp 71-83.
- Davis, A.K., Guenther, D.A., Krull, L.K. and Williams, B.M. (2016), "Do socially responsible firms pay more taxes?" *The Accounting Review*, Vol. 91 No. 1, pp. 47-68.
- Freeman, R.E. and Dmytriiev, S. (2017), "Corporate social responsibility and stakeholder theory: learning from each other", *Symphonya. Emerging Issues in Management*, No. 1, pp. 7-15.
- Grewal, J., Hauptmann, C. and G. Serafeim. (2017). "Stock Price Synchronicity and Material Sustainability Information". Working Paper, Harvard Business School. Available at: www.ssrn.com.
- Jo, H., & M. Harjoto, (2011). "Corporate governance and firm value: The impact of corporate social responsibility", *Journal of Business Ethics* 103: pp 351-383.
- Kim, Y.S., & Kim, Y., & H. Kim. (2017). "Corporate social responsibility and Internal Control Effectiveness". *Asia-Pacific Journal of Financial Studies* 46: pp 341-372
- Kochhar, R. (1996), "Explaining firm capital structure: the role of agency theory vs transaction cost economics", *Strategic Management Journal*, Vol. 17 No. 9, pp. 713-728.
- Kuo, Y., Yi-Mien, L., Hsiu-Fang C. (2020). "Corporate Social responsibility, enterprise risk management, and real earnings management"; Evidence from Managerial Confidence. *Finance Research Letters*.
- Lanis, R. and Richardson, G. (2015), "Is corporate social responsibility performance associated with tax avoidance?" *Journal of Business Ethics*, Vol. 127 No. 2, pp. 439-457.
- Lee, M.D.P. (2008). "A review of the theories of corporate social responsibility: Its evolutionary path and the road ahead". *International Journal of Management Reviews*, 10(1), pp 53-73.
- Lim Hyoung-joo & Mali Dafydd. (2018). "Does market risk predict credit risk? An analysis of firm risk sensitivity", evidence from South Korea, *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics*, DOI: 10.1080/16081625.2016.1268060.
- Mahoney, L. S. (2012). "Standalone CSR reports: A Canadian analysis", *Issues in Social & Environmental Accounting* 6: pp 4-25.
- Nguyen, Bich Ngoc, (2018), "The Effect of Corporate Social Responsibility Disclosure on Financial Performance: Evidence from Credit Institutions in Vietnam". *Asian Social Science*; Vol. 14, No. 4 (doi:10.5539/ass.v14n4p109)
- Ross, S.A. (1977), "The determination of financial structure: the incentive-signalling approach", *The Bell Journal of Economics*, Vol. 8 No. 1, pp. 23-40.
- Shea, L. J. (2010). "Using consumer perceived ethicality as a guideline for corporate social responsibility strategy: A commentary essay", *Journal of Business Research* 63: pp 263-264.

- Tasnia, M., Syed Jaafar AlHabshi, S.M. and Rosman, R. (2020), "The impact of corporate social responsibility on stock price volatility of the US banks: a moderating role of tax", *Journal of Financial Reporting and Accounting*, Vol. 19 No. 1, pp. 77-91. <https://doi.org/10.1108/JFRA-01-2020-0020>
- Turker, D. (2009). "Measuring Corporate Social Responsibility": A Scale Development Study *Journal of Business Ethics*. 85 (4).
- Verrecchia R.E., (1983) "Discretionary Disclosure", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 5, pp. 365-380
- Watson, A., Shrides, P. and Marston, C. (2002), "Voluntary disclosure of accounting ratios in the UK", *The British Accounting Review*, Vol. 34 No. 4, pp. 289-313.
- Xu, S. and Liu, D.C. (2018), "Do financial markets care about corporate social responsibility disclosure? Further evidence from China", *Australian Accounting Review*, Vol. 28 No. 1, pp. 79-103.